

Çin'den kaynak bulunur

TÜRKİYE dış finansman bağımlılığı nedeniyle döviz üzerinden terbiye edilmeye çalışılıyor. Türkiye'yi döviz üzerinden sıkıştıran emperyalist sisteme karşı çözümü Ekonomist Bartu Sorral açıkladı. Çözümün kısa, orta ve uzun vadede sağlam bir planlamadan geçtiğini belirten Sorral, planlı kalkınma için geniş döviz rezervlerine sahip Çin'den finansman bulunabileceğine işaret etti.

Dört başı mamur planlama yapılınsın!

Türkiye'yi döviz üzerinden sıkıştıran emperyalist sisteme karşı çözümü Ekonomist Bartu Soral açıkladı. Eski BM Türkiye Kalkınma Müdürü Soral, bağımlılıktan kurtulmak ve kalıcı finansman bulmak için bütünsel bir planlama önerdi

RECEP ERÇİN

TÜRKİYE dış finansman bağımlılığı nedeniyle döviz üzerinden terbiye edilmeye çalışılıyor. Son dönemde rekor üstüne rekor kıran döviz kurlarına karşı bir kısım ekonomistlerce faiz silahının kullanılmasının kısa vadede çözüm olabileceği ifade ediliyor. Hükümet ise faiz artırılmaması konusunda ısrarcı. Merkez Bankası'nın yapacağı 3 ile 5 puanlık bir faiz artırımının kuru dengeleyebileceği ancak TL üzerindeki belirsizliği kaldırmayacağı biliniyor. ABD'deki Reza Zarrab davası üzerinden bazı Türk bankalarına yönelik soruşturma başlatılacağı iddiaları nedeniyle faiz artırımı gelse bile TL'ye baskı sürecektir. Bazı ekonomistler kurdaki hareketi karşı kati kur sistemi uygulanabileceğini önerisinde bulunurlarken, bazıları ise borçlardan bir konsolidasyona (borç ertelemesi) dahi gidilebileceğini ifade ediyorlar. Bazı uzmanlarla görüştüğümüzde ise kuru artıran ülke içi nedenleri sıralayarak, bunların tam tersinin yapılması durumunda dövizin ateşinin döneceğini belirttiler.

GÖRÜNÜM BOZULUYOR

Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, ülkenin bir yıl içerisinde bulunması gereken 210 milyar dolarlık kısa vadeli finansman konusunda sıkıntı yaşanmayacağını ifade ediyor. Ancak finansman Türkiye için gittikçe pahallaşıyor. Bu da reel sektörün dışarıya daha çok kaynak transfer etmesi ve ülkenin fakirleşmesi demek. Hükümet ise faiz silahını kullanmak yerine yüksek döviz kurunu bir politika tercihi olarak önüne koymuş görünüyor. Ancak kurların daha ne kadar yukarı gideceğine yönelik bir öngörü bulunmaması, Merkez Bankası'nın örtülü adımlarının yeterince etki etmesi ve Hükümet cephesinden para

Sanayici kur riskine etkin önlem istiyor!

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, reel sektörün 210 milyar doların üzerinde net döviz açık pozisyonu olduğuna dikkat çekerek, "Sanayicilerimizin yatırımlara, büyümeye ve istihdama katkısını sürdürülebilirliği için, kur riskine karşı korunması büyük önem arz ediyor. Tüm çözümleri Merkez Bankası'ndan beklememek gerek" dedi. İSO Meclisi'nin kasım ayı olağan toplantısında konuşan Bahçivan, ekonominin en önemli risk başlıklarından olan ve son haftalarda artan kurların özel sektörü tedirgin ettiğine dikkat çekti.

politikasına yönelik eleştiriler belirsizlik yaratıyor. Bu da ekonomi açısından görünümün bozulması demek. Nitekim dün doların 3.98'i aştığı görüldü. Piyasa gösterge faizi de yüzde 14.31 oldu.

KAYNAK ÇİN'DE

Atlantik medyasının, finansal sistemi yönlendiren çeşitli kuruluşlarında ve medya organlarında yer alan yayımlara bakıldığında hem Merkez Bankası'nın faiz artırması hem de Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın bu yöndeki duruşunun kırılmasının hedeflendiği görülüyor. Emperyalist sistemin çarkındaki Türkiye ekonomisinin, faiz sömürüsünden kurtuluş reçetesini

anlatan Birleşmiş Milletler (BM) Kalkınma Programı'nın eski Türkiye Program Kalkınma Müdürü Bartu Soral, çözümün kısa, orta ve uzun vadeli dört başı mamur bir planlamadan geçtiğini anlattı. Kısa vadede atılacak adımların bir işe yaramayacağını, bağımlılık sürdürüldükçe, bugün Zarrab yarın Ahmet, Mehmet üzerinden Türkiye'ye şantajın süreceğini kaydeden Ekonomist Bartu Soral, tarımda, sanayide, hizmetlerde, ulaşımda ve bunların birbiri ile entegrasyonunda tam anlamıyla üretimden pazara kadar bir planlama yapılmasını önerdi. Söz konusu

Bartu Soral

planlı kalkınma için geniş döviz rezervlerine sahip Çin'den finansman bulunabileceğine işaret eden Bartu Soral, "Zaten özel sektörle birlikte dört başı mamur bir planlı kalkınmayı dünyaya duyurduğumuzda sadece Çin'den değil, Batı sermayesinden de kalıcı kaynak bulunabilecektir. Spekülatif sıcak paraya ihtiyaç kalmayacaktır" dedi.

KUR UÇUYOR GÜVEN DÜŞÜYOR

DOLAR dün 3.98, avro 4.68, sterlin de 5.28 TL ile rekor kırdı. TL'deki erime- nin önüne geçmek için Merkez Bankası'nın adımları da fay- da etmedi. Uzmanlara göre TCMB'ye siyasi baskı arttı fakat yatırımcının güvenini kazanmak kolay olmayacak. Kasım ayı tüketici güven en- deksi de yılın en düşük sevi- yesine geriledi. >> 9'da

Siyasi baskı TL'yi eritti

Dün 3.98 rekoru kıran dolar gösteriyor ki Merkez TL'yi desteklemek için adımlar atsa da, iç ve dış gelişmelerle yatırımcıların güvenini kazanması kolay olmayacak

Dolar ve Avro dün tüm zamanların en yüksek düzeyini gördü. TL'nin yıl başından bu yana dolar karşısındaki değer kaybı yüzde 12'yi aşarken, yılın düşük düzeyini gördüğü Eylül ayından bu yana ise yüzde 16.85 geriledi.

Dolar dün 3.98 ile 4 TL sınırına dayanırken Avro 4.68, sterlin de 5.28 TL ile rekor kırıldı. Yıl başından bu yana liranın Avro karşısındaki değer kaybı yüzde 25.43; sterlin karşısındaki ise yüzde 21.38 oldu. Türk varlıklarına yönelik satış dalgası yalnızca döviz piyasasında değil. Tahvil ve hisse piyasalarında da satışlar görülüyor. Türkiye'nin 10 yıllık gösterge tahviline gelen satışlarla faizi 13 baz puanı artarak yüzde 13.03 ile en yüksek düzeyini gördü. Borsa İstanbul'un son dört gün içerisindeki toplam değer kaybı, 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminden bu yana en yüksek düzeye çıktı. TL'deki erimenin önüne geçmek için Merkez Bankası'nın (TCMB) adımları ise fayda etmedi. Uzmanlara göre TCMB'ye siyasi baskı artı bankanın yatırımcıların güvenini kazanmasının kolay olmayacak.

Sarraf etkisi

Lirada görülen düşüşün arkasında yatan nedenler ise şöyle:

1 Rıza Sarraf davası:

ABD'de İran yaptırımlarını delmek suçlamasıyla yargılanan Rıza Sarraf ile ilgili yargı süreci piyasaları olumsuz etkiliyor.

2 Bankacılık sektörüne yönelik kaygılar:

ABD'de Sarraf ile birlikte Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla da yargılanıyor. Davada Halkbank eski Genel Müdürü Süleyman Aslan ve eski çalışanı Levent Balkan'ın da isimleri sanık olarak geçiyor. Halkbank yöneticilerinin hüküm giymesi ya da Türk bankacılık sektörüne yönelik bir yaptırıma gidilmesi kaygıları da sektöre yönelik endişeleri artırıyor.

3 Merkez Bankası'na yönelik güvenin azalması:

Merkez Bankası ile ilgili

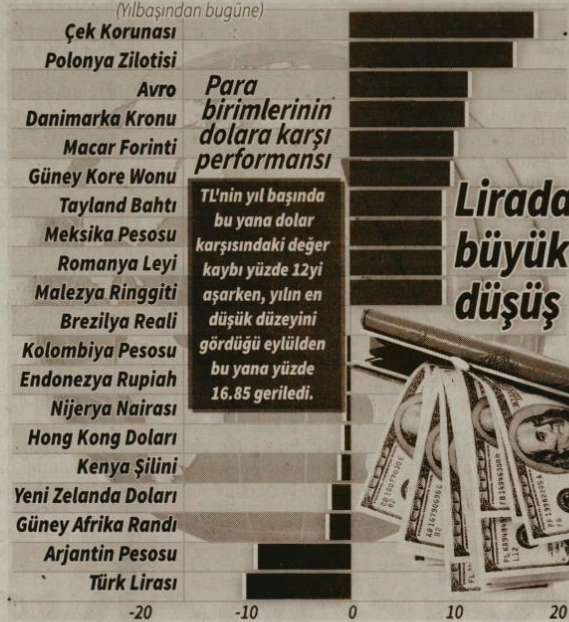
tartışmalar ve alınan önlemlerin yeterli olmaması da piyasaları kaygılandıran bir diğer etken. Piyasa oyuncuları, Merkez Bankası'nın kur ve enflasyondaki artışın önüne geçmek için gerçekten gösterge faizi artırması gerektiğini ve bunu siyasi nedenlerle yapamamasının duyulan güveni azalttığı görüşünde. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın geçen hafta "Merkez bankalarının bağımsızlığı var müdahale etmeyiniz. Müdahale etmediğimiz için bu hale geliyor. 2018 için mali disiplini elden bırakmayacak ancak ekonomiyi de çok fazla sıkımdan, nefes aldırarak bir orta yolu bulmak zorundayız" demesi bankanın bağımsızlığına dair kaygıları artırdı.

Sıkıntı artacak

4 Müttefiklerle yaşanan gerilimler: Türkiye'nin AB, ABD ve NATO gibi geleneksel müttefikleriyle üst üste yaşadığı diplomatik krizler de piyasaları olumsuz etkiliyor. Piyasalarda, Türkiye'nin en büyük ticaret ortağının ve finansman kaynağının Batılı ülkeler olması nedeniyle yaşanan diplomatik krizlerin mali etkilerinin olmasından endişe ediliyor. Türkiye, makroekonomik dengelerinin kırılma olarak nitelendirildiği bir dönemde Batı ile yaşanabilecek mali bir sıkıntının başka ülkelere alternatif kaynak bulunamaması halinde ekonomiyi daha da sıkıntıya sokabileceği belirtiliyor.

Sağlıksız büyüme

5 Ekonomide 'aşırı ısınma' endişesi: Ekonominin yeniden canlanma eğilimi göstermesine karşın piyasada bu büyümenin 'sağlıksız' olduğu yorumları yapılıyor. Bunun temel nedeni olarak da bu büyümenin yatırımlardan değil, hem özel hem de kamunun iç talebinden kaynaklanması gösteriliyor. İç talepten kaynaklanan büyüme, artan cari açık, yüksek enflasyon ve dış finansman açığı aşırı ısınmaya işaret ediyor. Ancak Türkiye'de politika yapıcılar bu durumu kabul etmiyor. • Ekonomi Servisi

'Faizleri indirin kardeşim'

Türkiye Ekonomi Zirvesi'nde konuşan Başbakan Binali Yıldırım, bankalara seslenerek "Faizleri indirin kardeşim. Elinizden tutan mı var?" dedi. Yıldırım, Hükümet olarak her türlü tedbir alacağız, TCMB kendi tedbirini alacak; bu durumlar geçici. Döviz ihtiyacımız var, finans tarafında biraz problemlerimiz var ancak bunlar çözülebilecek sorunlar" diye konuştu. **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan**, reel sektörün 210 milyar doların üzerinde net döviz açık pozisyonu olduğuna dikkat çekerek "Sanayicilerimizin yatırımlara, büyümeye ve istihdama katkısını sürdürebilmesi için, kur riskine karşı korunması büyük önem arz ediyor. Tüm çözümleri Merkez Bankasından beklemek gerek" dedi.

'Dövizle borçlanmayın'

İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince, İşadamlarına Türk parası ile iş yapmalarını

tavsiye ederek, "Dövizle ne tasarruf yapmayı, ne de borç almayı hiç kimseye öneririm. Benim tavsiyem Türk Lirası'dır, ama dövizin de, gayrimenkulün de, çeşitli tüketim gereçlerinin de fiyatının artmasından vatanşah olarak ben de son derece rahatsızım. Kur artışlarından çok, beni enflasyon artışı çok endişelendiriyor" dedi. Antalya'da konuşan Özince, Türkiye'nin özellikle son 10 yıldır, 2007 krizinden sonra eline çok fırsat geçtiğini anlatarak, "Bu Amerika sonrasında, Avrupa'nın

da girdiği kriz sırasında, gerek sanayi, gerekse turizm ve bankacılık alanında çok daha gücümüzü kullanıp, daha iyi konuma gelebiliriz. Fakat ondan sonraki dönemleri hep siyasi tartışmalar ve stratejimiz dışındaki konsantrasyonlarla geçirdiğimiz için ve kaçmaktan da kovalamaya fırsatımız olmadığı için hep huzuru, barışı içeride dışarıda arayan durumda olduğumuz için maalesef sadece yabancı parayla borçlanıp, üretken olmayan alanlara gömdük. Yani toprağa yatırdık paramızı" diye konuştu.

'Merkez bağımsız olmalı'

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik, dövizin muazzam derecede yükselişi kadar imesinin de iş dünyası için iyi bir şey olmadığını söyledi. Bilecik, "Fed'in faizleri artıran politikalara devam ediyorsa, 2018'de de buna devam edecek olmaları, nihayetinde yabancı sermayenin bir miktar gelişmekte olan ülkelere, ge-

miş ülkelere doğru bir hız kazanıyor. Doların yukarıya doğru çıkmasının temel göstergelerinden biri bu. İçeride de özellikle AB ülkeleriyle, Amerika'yla yaşanan gerilimler, bir anlamda dış politika tutumumuz da gerçekten döviz hareketinin artmasını sağlıyor nedenler oldu" dedi. Bilecik, TCMB'nin siyasi iklimten daha bağımsız, bir miktar daha cesur olarak para politikaları-

nı sıkı uygulaması gerektiğini belirtti. "Faizleri düşürmesi gerekiyor, düşürmesi gerekiyor, artırmaması gerekiyor" diye konuştu. **Erol Bilecik**

ISO BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN:

Açık 210 milyar dolar, kura karşı etkin önlem alınmalı

Dövizin ateşinin yükselmesi sanayiciyi de tedirgin ediyor. Toplam 210 milyar doların üstünde net döviz açık pozisyonu bulunan reel sektör, kur riskine karşı etkin önlem alınması gerektiğini vurguluyor.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin kasım ayı olağan toplantısı, "2017'yi Geride Bırakırken Dünya ve Türkiye Ekonomisine Bir Bakış" ana gündemi ile gerçekleştirildi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan ve İSO Danışmanı Dr. Can Fuat Gürlesel konuk olarak katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, konuşmasında ekonominin en önemli risk başlıklarından olan ve son haftalarda artan kurların özel sektörü tedirgin ettiğine dikkat çekti. Reel sektörün 210 milyar doların üzerinde net döviz açık pozisyonu olduğuna hatırlatan Bahçivan "Bu durum önemli bir bilanço riski

Erdal Bahçivan

'2018'DE ENFLASYONİST RİSKLERLE MÜCADELE EDİLECEK'

Türkiye ekonomisi üstüne bir sunum yapan Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan, Türkiye'nin geçtiğimiz yıllarda yüksek büyüme gösterse dahi ihracattan yeterli destek alamadığını söyledi. Bu yılki büyüme rakamlarının ise daha dengeli olduğunu belirten Karahan, dış talebin büyümeyi desteklediğini ifade etti. Türkiye'nin yüzde 5'in üstünde büyüyeceğine değinen Karahan, bu büyümenin altında ekonomiyi duyulan güvenin yattığını savundu. Karahan, kredi hızında da normalleşme olduğunu açıkladı. Gelecek yılın kolay olmayacağını açıklayan Karahan, kur ve

yaratıyor. Sanayicimizin önümüzdeki dönemde yatırımlara, büyümeye ve istihdama katkısını sürdürebilmesi için kur riskine karşı korunması büyük önem arz ediyor. Bu noktada Mer-

gıda fiyatları gibi enflasyonist risklerle mücadele etmek gerektiğini belirtti. Dünya ekonomisinin kriz ardından dengeli ve kalıcı bir büyüme dönemine girdiğini dile getiren İSO Danışmanı Dr. Can Fuat Gürlesel ise finansal varlık fiyatlarını artırarak ya da emtia fiyatlarını yükselterek yakalanamayan büyümenin sanayideki büyümeyle sağlandığını vurguladı. Petrol fiyatlarının gelecek yıl 60 dolarlar seviyesinde olacağını ileri sürerek, bunun komşu ülkeler için yeterli olacağını savundu. Gürlesel, ABD ve AB başta olmak üzere dış talepte canlılığın 2018'de artacağını dile getirdi.

kez Bankamızın reel sektörün kur riskini hafifletmek için bir takım önlemler aldığını görüyoruz. Ancak bu konudaki tüm çözümleri de Merkez Bankamızdan beklememek gerekiyor. Nihai döviz değerinin uzun vadede enflasyon, borç, büyüme, reel faiz gibi makroekonomik göstergelere bağlı olarak hareket ettiğini unutmamamız gerekiyor. Yüksek bü-

yümenin sürdürülmesi kadar finansal istikrarın korunmasının da reel sektör açısından önem taşıyor" dedi.

Reel sektör bankalarla koordineli çalışacak

Bu yıl önemli bir inovasyon olarak uygulanan Kredi Garanti Fonu'nun reel sektör ile finansal kesim arasında stresi önleyen, teminat kaldırıcı işlev gördüğünün de altını çizen Bahçivan "Geçtiğimiz günlerde Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu ile yaptığımız toplantıda KGF'nin kalıcı bir kurum olmasının yanı sıra önümüzdeki dönemde daha üretim ve yatırım odaklı bir yapıya dönüşmesi ve bu yönde ortak bir görüş oluşturulması konusunda fikir iş birliğine vardık. Birlikte sektörlerimizi değerlendirerek 2018 yılında daha yakın bir iş birliği içinde olmamız konusunda prensipte mutabık kaldık" dedi.

İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay da Çin dahil üretim hubi olarak bilinen yerlerin değiştiği bir dönemle karşı karşıya olduğunu ifade ederek, küresel ölçekli projelere yönelip, Türkiye'yi tekrar küresel çekim merkezi haline getirmek gerektiğini vurguladı.

İSTANBUL-DÜNYA

Kur riskine karşı etkin önlem şart

Yüksek büyümeyi, finansal istikrar olmadan sürdürebilir miyiz? Bu soru **Istanbul Sanayi Odası** Meclis toplantısında cevap aradı kendine; kur riskine karşı tedbir geliştirmeliyiz ki Suudi Arabistan'dan başlayan mali ve ekonomik operasyonlardan en az etkiye maruz kalalım.

Şeref OĞUZ

ÖNERİ-YORUM

Türkiye ekonomisinin son zamanlarda gösterdiği performansı, bir şekilde yavaşlatmak, mümkünse durdurmak amacıyla adeta düğmeye basılmış durumda... Türk halkının dolar üzerinden zihnine nakşedilmiş "kriz duygusu", ekonomide işlerin yolunda gitmediği algısını işleyerek dikkatler dağıtılıyor.

Jeopolitik ve ekonomik riskler iç içe geçmiş durumda ve yalnızca finansal değil, psikolojik süreçlerin de yönetilmesi gerekiyor. Zira dikkatimizi yüksek büyümeden çıkarıp kriz algısına yöneltmek için düğmeye basanlar, sadece dış düşmanlar değil...

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, dünkü meclis toplantısında "Hükümetimiz, inanıyoruz ki bu gelişmelerin ekonomimize olası yansımalarını da titizlikle değerlendirmektedir" diyordu.

Yılın sonuna yaklaştığımız günler, aynı zamanda 2018'e dair beklenti ve planların yapıldığı günlerdir. Hükümetin, sanayicinin kur riskine karşı etkin önlem alması gelecek yıla dair büyüme rakamlarını olumlu yönde etkileyecektir.

Kur riskinin özel sektörü tedirgin etmesinin ana sebebi 220 milyar \$'lık net açık pozisyonu olmasından kaynaklanıyor ve Erdal Bahçivan'a göre bu durum önemli bir bilanço riski doğuruyor.

Merkez'in aldığı tedbirler yerindedir fakat yeterli olmayabilir. Nihai döviz değerinin uzun vadede enflasyon, borç, büyüme, reel faiz gibi makroekonomik göstergelere bağlı olarak hareket ettiğini unutmamamız gerekiyor.

Neticede yüksek büyümenin sürdürülmesi kadar finansal istikrarın korunması da reel sektör açısından hayati önem taşıyor.

TERS KÖŞE OLACAKLAR

Başbakan Yıldırım, dövizdeki gelişmelere dikkat çekerek "Uzun vadede felaket tallallığı yapanlar yine ters köşe olacak" dedi. Yıldırım ekonominin temellerinin sağlam olduğunu söyledi.

BAŞBAKAN Binali Yıldırım "Türkiye Ekonomi Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, felaket tallallığı yapanların ters köşe olacağını söyledi. Yıldırım "Çarkların bu kadar uyumlu dönmesi birçok badireye rağmen ekonominin sağlam temellerde emin adımlarla geleceğe ilerlemesi bazı çevrelerin rahatsız ediyor. Bugün döviz kurları üzerinde manipülasyonları görüyoruz. Türkiye ekonomisi sağlam temelleri ile güçlüdür. Şoklara dirençlidir. Bunu geçtiğimiz 15 yıl içerisinde gördük. Spekülasyonlar döviz kurlarında kısa vadede bir dalgalanmaya sebep olmaktadır. Türkiye bu şoklara karşı direnç göstererek büyümesini sürdürüyor. Bundan sonra orta vadeli plan uygulamaları çerçevesinde direncini daha da artıracak. Uzun vadede felaket tallallığı yapanlar yine ters köşe olacak" dedi.

HERKES MÜSTERİH OLSUN

Yıldırım "Herkes müsterih olsun, yatırım planlarını değiştirmesini ileriye baktırmaya devam etsin. Gelecek Türkiye'nin, 15 yılda küresel finans sisteminin ayak oyunlarına rağmen Türkiye'yi 3'e katladık. Millî gelirlerimiz 300 milyar dolardan 800 milyar dolarların üzerine ve kişi başı millî gelirden 3 bin 200 dolardan 11 bin dolara yaklaşmıştır. 15 senedir Türkiye'ye birçok başan kazandırdık. Türkiye ekonomisi her türlü şoka manipülasyona karşı sağlam olduğunu her defasında ispatlamıştır. Bütçe açığının millî gelire oranı yüzde 2 civarında, ocak-ekim döneminde bütçe gelirleri 110 milyar, vergi gelirleri 431 milyar olmuştur. Vergi gelirleri performansı da göstermektedir ki ekonomi canlanmaya devam ediyor. Kazanç olmazsa, vergi tahsilatı da olmaz. Vergi performansına baktığımızda

ye'nin, 15 yılda küresel finans sisteminin ayak oyunlarına rağmen Türkiye'yi 3'e katladık. Millî gelirlerimiz 300 milyar dolardan 800 milyar dolarların üzerine ve kişi başı millî gelirden 3 bin 200 dolardan 11 bin dolara yaklaşmıştır. 15 senedir Türkiye'ye birçok başan kazandırdık. Türkiye ekonomisi her türlü şoka manipülasyona karşı sağlam olduğunu her defasında ispatlamıştır. Bütçe açığının millî gelire oranı yüzde 2 civarında, ocak-ekim döneminde bütçe gelirleri 110 milyar, vergi gelirleri 431 milyar olmuştur. Vergi gelirleri performansı da göstermektedir ki ekonomi canlanmaya devam ediyor. Kazanç olmazsa, vergi tahsilatı da olmaz. Vergi performansına baktığımızda

Türkiye'de üretimin yatırımın istihdamının devam ettiğini görüyoruz" dedi.

EN AZ YÜZDE 6 BÜYÜRÜZ

Başbakan Yıldırım şunları söyledi: "Sene sonu büyümemiz de en az yüzde 6 oranında gerçekleşmiş olacak. Makro göstergelerimiz sapaş sağlam. Türkiye, dünyaya güven veren ender ülkelerden biri. Türkiye, yatırımının yüzünü güldüren ülkelerden biri. Bütün bunlar tutmayınca bu sefer de Türkiye'nin notunu düşüren o bildik kuruluşlar art arda 2017 için tahminlerini düzeltme yarışına girdiler. Şimdi de 2017'yi bıraktılar, 2018 için kaos ve ekonomik kriz senaryoları tekrar tedavüle sürüldü. İş aleminiz, vatandaşlarımız rahat olsun."

Evet, faizler yüksek ama nedenleri var

TÜRKİYE Bankalar Birliği (TBB) Başkanı Hüseyin Aydın, Türkiye'de nominal faizin yüksek olduğunu belirterek, "Sektör olarak faiz seviyelerinin yüksek olmasına karşılık, faizin yüksek olduğunu biz de söylüyor ve altını çiziyoruz. Ama parayı pahallılaştıran unsurların neler olduğunu da tartışmak istiyoruz. Türk Bankacılık sistemi hiç para kazanmazsa bile faiz oranlarının aşağı doğru seyri azami 200 baz puan görüyoruz. Yani yüzde 18 olan bir faiz, bankacılık sektörü hiç para kazanmazsa yüzde 16 olabilir" dedi. Faizlerin düşürülmesi için kamusal ve operasyonel yüklerin azaltılması gerektiğini ifade eden Aydın "Bu giderleri doğru yönetirse faizleri aşağı çekme şansımız var" dedi.

PIYASALARI SAŞIRTACAĞIZ

BASBAKAN Yardımcısı Mehmet Sımsek dövizdeki artışı ilişkin "Sakin olmak lazım. Paniğe gerek yok. Önümüzdeki 12 ayda biz sizleri, piyasaları saşırtacağız, reform yapmaya devam edeceğiz. Bu reformlar gelecek nesle borcumuzdur" dedi. Dün İstanbul'da düzenlenen iki ayrı zirvede konuşan Sımsek, Rusya ile krizin geride kaldığını, DE-AS terör örgütünün darbe vurduğu Türk turizminin toparlandığını ifade ederek şunları kaydetti: "Bunları neden anlatıyorum? Evet, bugün ABD'de görülen bir davanın yarattığı belirsizlikler üzerinden piyasalarımızda büyük bir oynaklık var. Ama bu gelip geçici. Batı ile çıkarlarımız, menfaatlerimiz çerçevesinde güçlü ilişkiler kurduk, kurmaya devam edeceğiz. Biz Batı'dan kopmuyoruz. 2-3 ay öncesine gidin, 'AB ile muzakereler durdurulacak' deniyordu. Durduruldu mu. Şimdi biz Almanya ile de, diğer ülkelerle de ilişkilerimizi tekrar makul bir zemine çekiyoruz."

MEHMET SİMSEK

3. çeyrekte % 7 büyürüz

TÜRK Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TUSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik, konuk olduğu AA Finans Masası'nda ekonomi gündemine dair açıklamalarda bulundu. Bilecik, Türkiye'nin 2017 yılı büyüme performansına ilişkin görüşlerinin sorulması üzerine, "İs dünyası olarak büyüme rakamlarından memnuniyet duyduğumuzu dile getirdi. Üçüncü çeyrekte, ilk yarıda açıklanan yüzde 5.1'in çok daha üzerinde bir büyüme neticesiyle karşılıklı olarak öngörüsünde bulunan Bilecik, "TUSİAD olarak görüşümüz yüzde 8.5, hatta yüzde 9'lar bazında bir üçüncü çeyrek büyümesi ile buluşacağız diye düşünüyorum" dedi. Bilecik, dövizdeki dalgalanmanın iki temel göstergeye kaynaklandığını belirtti. AB ve ABD ile olan ilişkilerin döviz kurunun artmasına neden olduğunu söyledi.

Döviz ile borçlanmayın

İS BANKASI Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince, İS adamlarına döviz ile borçlanmama konusunda uyarılarda bulundu. Özince, Cumhuriyetin ilk dönemlerinden itibaren insanların kumarbayla damlaya damlaya para toplayıp, Türk Lirası kaynaklarıyla işini görmeye çalıştığını belirterek, "Benim tavsiyem Türk Lirasıdır. Dövizin, gayrimenkulün, cesitli tüketim gereçlerinin fiyatlarının artmasından ben de vatandaş olarak son derece rahatsızım. Kur artışlarından çok, ben enflasyon artışı çok endişelendiriyor" diye konuştu. Özince, ayağın yorganına göre uzatmanın hiçbir problemin olmayacağını bildirdi. Bankacılık sektörünün, otomobilin motoru gibi küçük olduğunu belirten Özince, ne kadar tasarruf varsa, o kadar banka olduğuna vurgu yaptı.

Riske karşı önlem lazım

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, reel sektörün 210 milyar doların üzerinde net döviz açığı pozisyonu olduğuna dikkat çekerek "Sanayimizin önümüzdeki dönemde yatırımlara, büyümeye ve istihdam katkısını sürdürülebilmesi için kur riskine karşı korunması büyük önem arz ediyor. Bu noktada Merkez Bankamızın reel sektörün kur riskini hafifletmek için birtakım önlemler aldığını görüyoruz. Tüm çözümleri de Merkez Bankamızdan beklememiz gerekiyor. Nihai döviz değerinin uzun vadede enflasyon, borç, büyüme, reel faiz gibi makro-ekonomik göstergelere bağlı olarak hareket ettiğini unutmamamız gerekiyor. Yüksek büyümenin sürdürülmesi kadar finansal istikrarın korunmasının da reel sektör açısından önem taşıyor" dedi.

Riske karşı etkin önlem

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, reel sektörün 210 milyar doların üzerinde net döviz açık pozisyonu olduğuna dikkat çekerek, kur riskine karşı etkin önlem istedi. Odanın aylık olağan toplantısında konuşan Bahçivan, “Sanayicilerimizin yatırımlara, büyümeye ve istihdama katkısını sürdürebilmesi için, kur riskine karşı korunması büyük önem arz ediyor. Tüm çözümleri Merkez Bankasından beklememek gerek” dedi. İşletmelerin finansmana kolay erişimi konusundaki çalışmaları da anlatan Bahçivan: “Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu ile KGF’nin kalıcı bir kurum olmasının yanı sıra, önümüzdeki dönemde daha üretim ve yatırım odaklı bir yapıya dönüşmesi ve bu yönde ortak bir görüş oluşturulması konusunda fikir ve iş birliğine vardık” dedi.